نمایه

مخزن واژگان کتاب

دیوان لغات الترک

بر اساس ترجمه فارسی دکتر صدیق

دیوان لغات الترک

تهیه کنندگان :

بهنام سلیمی خضری و ستار محمد زاده صدیق

نمایه

مخزن واژگان کتاب دیوان لغات الترک
بر اساس ترجمه فارسی دکتر صدیق

نشر ختر

تبریز – ۱۳۸۴

نمایه مخزن واژگان کتاب دیوان لغات الترک بر اساس ترجمه فارسی دکتر صدیق
تهیه کنندگان: بهنام سلیمی خضری و ستار محمدزاده صدیق
ناشر: انتشارات اختر
سال نشر: ۱۳۸۴
محل نشر تبریز

نشر اختر
تبریز، اول خیابان طالقانی، جنب داروخانه رازی
۳۹ ۵۳ ۵۵۵ (۰۴۱۱) و یا ۶۸۹۷ ۱۱۶ ۰۹۱۴
E-mail: akhtar_pub@yahoo.com

چند کلمه.

همانگونه که در مقدمه گفته شد، «دیوان لغات الترک»، یک واژه‌نامه‌ی محض نیست. بلکه دانشنامه‌ای است که ویژگی واژه‌نامه‌ای نیز دارد. از منظر اسطوره‌شناسی، جغرافیا، تاریخ، ادبیات، فولکلور، قوم پژوهی، انسان‌شناسی، فرهنگنامه‌ی املایی، ریشه‌شناسی واژگانی، لهجه‌شناسی و جز آن، قابل اعتنا و پر اهمیت است، ولی در آن، صبغه‌ی واژه پژوهی بر همه‌ی جهات فوق می‌چربد. اما بر کسی که فقط به دنبال واژه یابی است، به سهولت قابل استفاده نیست. زیرا در کتاب که از جهتی فرهنگ ترکی به عربی به شمار می‌رود، کلمات ترکی با سیستم الفبای عربی نیامده است، بلکه در سیستم قواعد صرف عربی و باب‌های مختلف از مجرد و مزید فیه و منصوبات و مرفوعات و مجرورات و غیره گنجاده شده است.

از این رو، اینک نمایه‌ی مخزن واژگان آن را به صورت الفبایی و با نگاره‌ی آوایی که در صفحه ۶۴ از مقدمه معرفی کرده‌ایم. تقدیم می‌کنیم تا کار جستجوی لغت پژوهان را تسهیل نماییم.

در این نمایه همه‌ی مدخل‌ها استخراج شده است. مدخل‌های چند معنایی به شماره‌ی معناهایی که دارند، تکرار شده‌اند. مثلا تکواژ *təkə* در صفحه ۵۳۶ دوبار و دو گونه معنی شده است. از این رو، در این نمایه آن را دوبار آوردیم.

همین گونه برخی کلمات که در متن در چند جا آمده است، در این نمایه نیز به تعداد مذکور گنجانده شد. مثلا *ökünç* یکبار در صفحه ۱۳۷ و یکبار نیز در صفحه ۶۲۲ آمده است، از این رو هر کدام جدا گانه و در جای خود قرار گرفت.

در این نمایه، با توجه به چند معنایی بودن لغات، تعداد ۶۸۱۳ تکواژ به عنوان مدخل اصلی آمده است.

تلفظ و نگاره‌ی آوایی همه‌ی لغات بر اساس معیارهای آوایی برگزیده شده از سوی اینجانب تنظیم شده است. نمایه‌های چندی نیز برای این کتاب سترگ نظیر نمایه ضرب المثل‌ها، اشعار، عبارات، اسامی خاص، تعابیر، کنایات و فهرست باب‌های عربی و غیره بایسته است که امیدوارم این آرزوها نیز بر آورده شود.

تنظیم فنی این نمایه را دانشجوی خوبم آقای «بهنام سلیمی خضری» و فرزندم «ستارخان محمدزاده صدیق» بر عهده گرفتند وبا موفقیت از عده‌ی این مهم بر آمدند.

در نمایه بعد از هر مدخل، بلافاصله شماره‌ی صفحه ذکر شده است که پژوهنده با مراجعه به صفحه‌ی ذکر شده، لغت مورد نظر خود را در آن خواهد یافت. شایان ذکر است که در این نمایه افعال در مدخل‌ها به صورت تصریفی خود و همانگونه که در متن ضبط شده، آمده است. گنجینه‌ی لغات داخل متون امثله و شواهد نثری و شعری در این نمایه داخل نشده است.

بمنه و کرمه

دکتر حسین محمدزاده صدیق

استاد زبان و ادبیات ترکی و فارسی

۱۳۸۴/۰۵/۲۸ - تبریز

Prof. Dr. Hüseyin Düzgün'ün Farsça çevirisi esasında
"Düvan-ü Luğat-it Türk" Kitabı üçün

DİZİN

Hazırlayanlar:
Behnam SELİMİ HİZRİ
ve
Settar MUHAMMEDZADE SADÎK

Ahter Neşriyatı
Tebriz - 2005

ÖNSÖZ

Kaşğarlı Mahmut 1000 yıl önce yaşamış, ömrünün en yetkin çağlarında Divan-ü Luğat-it Türk kitabını yazmıştır. Şu yapıt sadece bir sözlük yok, syklopediya içerikli, mitoloji, coğrafya, folklor, dilbilgisi, edebiyat, kökbilim vs. konuları söz konusu etmiştir. Aynı zamanda, Türkçe - Arapça bir sözlük gibi de tanınır. Fakat şu var ki, kitapta sözcükler Arap alfabesi sırası ile yok, Arap dilbilgisi bölümleri esasında düzenlenmiştir. Şu nedenle kitapta sözcük bulma işi kolay değildir.

Biz burada Farsça çevirimizden yararlanan araştırmacıları sözcükleri kolaycasına bulmalarına yardım olsun diye, şu dizini yayımlıyoruz. Dizinde, yalnız maddebaşı sözcükler, çevirimizdeki sayfa numarası ve gittiği gibi verilmiştir. Şu dizinde kaç anlamlı sözcükleri, anlamlarına göre tekrar ettik. Örneğin *təkə* sözcüğü çevirimizin 536. sayfasında iki kere açıklanmıştır. Buna göre de dizinde iki kere verilir.

Bazi sözcükler ise kaç yerde tekrar olunmuştur. Örneğin *Ökünç* sözcüğü bir defa 137. ve ikincı kere 622. sayfada getirilmiştir. Şu dizinde de iki defa ve ayrı - ayrı verilir.

Dizinin son hazırlanma zamanı, bilgisayarımız çevirimizde 6813 maddebaşı saya bilmiştir.

Çevriyazıda, kitabımızın 64. sayfasında açıkladığımız ses yazım sistemini kullandık. Kitaba ata sözleri, şiirler, özel adlar, terminler vs. dizinler de gerekiyor. Bunların da hazırlanmasını umuyoruz.

Şu dizinin tekniği işlerini öğrencin *Behnam SELİMİ HİZRİ* ve oğlum *Settar MUHAMMEDZADE SADÎK* boyunlarına almışlar ve başarı kazanmışlardır.

Prof. Dr. Hüseyin Düzgün
Tebriz - 2005

A

B

C

Ç

D

É

E

Ə

G

Ğ

H

I

İ

K

L

M

N

O

Ö

P

Q

R

S

Ş

T

U

Ü

V

X

Y

Z